

MARGITA MÁRIA
ALACOQUE

Apoštolka Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

**MARGITA MÁRIA
ALACOQUE**

MARGITA MÁRIA ALACOQUE

Apoštolka
Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

Vydal: © Zachej.sk, 2022

Preklad: Mgr. Hana Maťová

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Mgr. Michaela Gočalová

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-383-2

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

SVÄTÁ
MARGITA MÁRIA
ALACOQUE

narodila sa 22. júla 1647

zomrela 17. októbra 1690

bola svätorečená 13. mája 1920

Predslov

Život svätej Margity Márie Alacoque nie je u nás veľmi známy. Pritom je mimoriadne vhodným prostriedkom na to, aby sa šírila, prehlbovala a zdokonaľovala úcta k Najsvätejšiemu Srdcu nášho Pána a prinášala ovocie cností.

Zdá sa, že sme čím ďalej, tým menej schopní čítať v tajomnej knihe svätého kríža o láske Bohočloveka. Preto sa sklonil k našej úbohosti a v posledných storočiach opäť poukázal na svoje trpiace a milujúce srdce, aby úctou k nemu ľudstvo hojnejšie čerpalo z milostí vykúpenia. V úmornom zhone moderného života tak ľudia nachádzajú tichý a bezpečný úkryt, bohatý zdroj sily a pravej nábožnosti. Práve my ju v tejto dobe tak veľmi potrebujeme. Rýchlym životným tempom a túžbou po neustálom užívaní sme sa dali ukolísať do sladkého, bezstarostného sna, takže uvedomelá, hlboká a vnútorná zbožnosť je u nás čoraz zriedkavejším javom. Stretávame sa so skutočnosťami, ktoré veľmi zraňujú naše duše.

Liek na tieto bolesti nájdeme len v Ježišovom srdci plnom lásky. V ňom hriešnici nájdú nekonečné more milosrdenstva a chladné duše sa stanú horlivými. Skúsme a presvedčme sa, aký dobrý je Pán!

1. Margitino narodenie, mladost', skúšky a povolanie

(1647 – 1671)

Margita sa narodila v dedinke Lauthecour pri Verosvres vo Francúzsku 22. júla 1647 a pokrstili ju 25. júla. Duch Svätý sa v jej duši usídlil s veľkou radosťou. Vedel, že ho zo svojho srdca nikdy nevyženie a nijako mu nebude prekážať konať v nej zázraky milosti.

Božia múdrosť si toto nepatrné stvorenie vybrala za svoj nástroj na uskutočnenie veľkých zámerov Božieho zľutovania. Pán najprv schopnosti svojej služobnice podrobil skúške. Bdel nad ňou s otcovskou starostlivosťou a očisťoval ju v škole pokory. Až potom sa k nej sklonil, otvoril jej svoje srdce a prikázal, aby svetu zjavila celú hĺbku a všetku vznešenosť jeho lásky. Podobne ako slabý slnečný lúč už za ranného svitania zvestuje blížiaci sa deň, tak bude vzrastať pôsobenie tejto svätej a potrvá dlhé roky.

Snažme sa teda spoznať Margitinu dušu, aby sme lepšie vnikli do tajomstva jej povolania. Sám Boh spôsobil, že sa zachoval kľúč k tejto svätyni. Máme totiž jej vlastný životopis,

ktorý napísala na príkaz svojho duchovného vodcu, pátra Rolina zo Spoločnosti Ježišovej. Napriek svojej stručnosti je tento rukopis veľmi krásny a obsažný. Má len 64 strán, patrí však medzi najvzácnejšie poklady kláštora rehole *Navštívenia Panny Márie* v Paray-le-Monial. Budeme čerpať najmä z neho, nech sa nám táto duša poverená posolstvom Najsvätejšieho Ježišovho Srdca predstaví vlastnými slovami.

Z každého riadku rukopisu dýcha prostota. Pred očami má jediný cieľ: Boha. Všetko pozemské ustupuje, všetko je presiaknuté duchom pokory a pravdy. Neuvádza dáta, stačí jej veľkosť udalosti, ktorú opisuje. Preto sa obracia predovšetkým k svojmu najvyššiemu Pánovi a konštatuje, že len z lásky k nemu sa podrobuje tejto poslušnosti. Prosí ho o pomoc, aby písala jedine to, čo poslúži k jeho väčšej úcte a jej väčšej pokore. Potom pokračuje: „Moja jediná láska, tak veľmi som ti vďačná za to, že si ma od najútlejšej mladosti viedol a stal si sa pánom a majiteľom môjho srdca! Sotva môj duch dospel k sebauvedomeniu, ukázal si mi ohavnosť hriechu. To ma naplnilo takou hrôzou, že sa mi i najmenšia poškrvna stala mukou. Stačilo povedať: ‚Boha by to urazilo‘ a zdržala som sa toho, čo som chcela urobiť.“

Keď mala Margita štyri roky, jej krstná matka si priala, aby nejaký čas strávila u nej na zámku Corcheval vo Verosvres. Zverila ju do opatery svojim dvom komorným: jedna z nich bola milá, pred ňou však Margita unikala. Jej náklonnosť si získala druhá komorná, ktorá bola prísna a príkra. Boh – darca svetla – dal totiž svojmu dieťaťu rozlíšiť, že jeho milosť prebýva práve v tejto komornej. Margita verne nasledovala vnútorný hlas a vyhýbala sa spoločnosti príjemnej vychovávateľky. Vždy sa

dokázala vyhnúť nástrahám, ktoré boli kladené jej nevinnosti. Sám Pán bdel nad tým, aby nič nepoškvrnilo poľný kvietok, ktorého krásu a príjemnú vôňu si vyhradil pre seba. Vzbudil v nej takú zanietenosť pre čistotu, že – ako hovorí Margita – ustavične si opakovala, hoci nerozumela zmyslu svojich slov: „Môj Bože, zasväcujem ti svoju čistotu, dávam ti sľub večného panenstva.“

Vo veku, kedy deti obvykle uprednostňujú hlučnú zábavu, Margita rada vyhľadávala zátišie krovia, aby sa mohla nerušene modliť. Veľmi rada sa pokľačiaccky modlievala ruženec alebo si pri slovách *Zdravas'*, *Mária* kľakala a bozkávala zem.

Keď mala osem rokov, zomrel jej otec. Bol to ctihodný muž, ktorého si vážili v celom kraji, pravý kresťan. Po jeho smrti zverila pani Alacoque, preťažená starosťami o domácnosť a päť malých detí, Margitinu výchovu urbankám¹ v Charolles. Tam po prvýkrát prijala sväté prijímanie. Mala vtedy približne deväť rokov. Boh ju už predtým doviedol do svojich tajomstiev a po prvom sviatostnom spolení tak urobil v ešte plnšej miere. Tak veľmi vyniká vedenie týmto Učiteľom nad formáciou pozemskými učiteľmi.

V penzionáte si Margita veľmi rýchlo získala lásku všetkých, s ktorými sa stretávala. Mala milú, veselú povahu a rada sa zabávala. Pán jej však do radovánok občas primiešal toľko horkosti, až sa jej srdce pomaličky oddaľovalo od stvorenia, aby patrilo len Stvoriteľovi. Na učiteľky hľadela ako na svätice a priala si stať sa rehoľnicou, pretože predstava svätosti u nej splyvala s predstavou rehoľnej osoby. Keďže okrem urbaniek

¹ Ide o klarisky s miernejšou regulou.

z Charolles nepoznala žiadne iné rehoľné sestry, domnievala sa, „že tam musí zostať“.

Po dvoch rokoch sa však musela vrátiť k matke. Zachvátila ju totiž zvláštna choroba. Zoslabla a schradla natoľko, že štyri roky nedokázala chodiť. Podľa jej vlastných slov bola len „kosť a koža“. Keď lieky nepomáhali, sľúbila najsvätejšej Panne, že ak sa uzdraví, vstúpi do jej rádu. Zdlháva choroba zrazu zázračne zmizla a Margita, očistená a upevnená v cnosti bolestnou skúškou, nadobudla pôvodnú sviežosť. Od toho času bola Panna Mária jej nebeskou vodkyňou.

Súčasne však na ňu začal opäť pôsobiť svet. Sama o tom píše: „Myslela som len na užívanie svojej slobody. Chodila som na zábavy, parádila som sa, aby som sa ľuďom páčila. Mojmým cieľom bolo užiť si čo najviac radovánok.“

Pán však žiarlivo bdel nad posvätením svojej služobnice a čoraz častejšie jej dával zakúšať utrpenie. „Ó, môj Bože,“ napísala neskôr, „vtedy som nechápala, čomu dnes tak dobre rozumiem: keďže ty si nám vydobyl život v nevýslovných mukách na kríži, je možné zachovať si tento život opäť len silou kríža. Preto je utrpenie mojím najvzácnejším pokrmom.“

Margita si v tom období najviac vytrpela od troch osôb, ktoré pomáhali pani Alacoque viesť domácnosť. Svojím správaním spôsobovali, že matka i dcéra žili ako v otroctve. Toto mučeníctvo trvalo niekoľko rokov.

Vo svojom životopise neuvádza ich mená, nazýva ich len pravými priateľkami svojej duše.²

² Pravdepodobne to boli Margitina stará mama, teta z otcovej strany a služobná.

Margitino trápenie zväčšovali i časté choroby jej matky a chýbajúce lieky. Zvlášť v istom prípade, keď pani Alacoque trpela silným zápalom podkožného tkaniva, žiadna zo spomínaných osôb ju nechcela ošetriť. Vtedy sa Margita obrátila k Bohu s prosbou o pomoc. Na Nový rok počas svätej omše ho úpenlivo prosila, aby jej milovanej matke uľavil. Keď sa vrátila domov, zistila, že opuchlina sa otvorila. Pustila sa do obväzovania rany a pevne dôverovala v ďalšiu Božiu pomoc. A skutočne, matka bola o niekoľko dní, napriek všetkému očakávaniu, zdravá.

Už vtedy mala Margita veľkú záľubu v rozjímaní. Hovorí: „Neviedla som o tejto forme modlitby viac než jej pomenovanie, avšak už to uchvacovalo moje srdce. Obrátila som sa teda na svojho Pána a on ma naučil, ako ju mám vykonávať. Počínala som si takto: najprv som pokorne prosila, aby mi odpustil všetko, čím som ho kedý zarmútila. Potom som sa mu klaňala a obetovala mu svoju modlitbu, aj keď som nevedela, ako by som mala postupovať. Nato sa mi on sám ukázal v tajomstve, o ktorom som mala rozjímať. Tak mocne upútal všetky moje sily, že som ani nemohla byť roztržitá. Moje srdce horelo túžbou milovať ho a láska vo mne vzbudzovala neuhastiteľnú túžbu po svätom prijímaní a utrpení.“

Vo vnútorných úzkostiach a bojoch, ktoré jej pôsobil svet a láska k matke, nachádzala jediné útočisko u sviatostného Ježiša. Pri ňom by zotrúvala celý deň i noc. Keď vstúpila do chrámu, cítila silné nutkanie pristúpiť čo najbližšie k svätostánku, až sa obávala, že bude nápadná. Pán ju potom vo vnútornej modlitbe učil a naznačil jej svoje tajomné zámery. Zároveň jej srdce naplnil takou láskou k chudobným, že jej najmilšou činnosťou bolo slúžiť im. S nadprirodzenou horli-

vostou ich ošetrovala, obväzovala a bozkávala im rany. Domov si vodievala deti a vyučovala ich katechizmus. No stávalo sa, že v takých chvíľach prišla jedna z menovaných troch osôb a vyhnala deti spolu s ich učiteľkou. Ona však ponížovanie odplácala úsmevom. Jej dobré srdce sa prejavovalo pri veľkých i malých príležitostiach.

Ježiš jej ukázal krásu cností, predovšetkým sľubov chudoby, čistoty a poslušnosti, a dodal, že ich zachovávaním je možné dosiahnuť svätosť. „Povedal mi to,“ píše Margita, „pretože som sa vrúcne modlila, aby mi pomohol stať sa svätou. Čítala som takmer výlučne životopisy svätých. Pri otváraní knihy som si pomyslela: musím si vybrať za vzor svätú, ktorú by som mohla ľahko nasledovať.“

Jej srdce však bolo súčasne zmietané bolestným nepokojom. Na jednej strane ju Pán volal, aby ho nasledovala, na strane druhej ju matka zaprisahávala, aby zostala vo svete. Margita sa usilovala utíšiť svoje svedomie konaním prísnych kajúcich skutkov, pričom už len ich popis vzbudzuje hrôzu. Boh si žiadal jej srdce, Margita mu pritom podávala len krv tohto srdca. Klamala tak len samu seba. Poškodila si zdravie, no nepokoje srdca neutišila. Obeta, ktorú božský veľkňaz žiadal, totiž nespočívala v tele, ale v duši. Boj teda pokračoval a stával sa zo dňa na deň prudším. Pánovo volanie sa ozývalo čoraz častejšie, rovnako i výčitky, ktoré jej spôsobil. Raz sa jej dokonca zjavil zbičovaný, s trňovou korunou na hlave a zarmútený, že jeho láska je neuznávaná práve tou, ktorú tak veľmi miluje, a pre ktorú znášal také ukrutné muky.

Na Margitu však popri tom mocne doliehal i hlas prirodzenosti a nátlak príbuzenstva, takže dvadsaťročnej dievčine

sa zdalo, že sa už nevládze ďalej vzpierať. Navyše sa pridalo niekoľko lákavých ponúk na sobáš. Všetci sa spojili v úmysle presvedčiť ju, že nie je viazaná sľubom čistoty, ktorý zložila ako nerozumné dieťa. Naopak, jej povinnosťou je založiť si rodinu, pretože iba tak bude jej matka vyslobodená z pokorujúcej závislosti na svojom okolí.

Tak ako smrti – lúčeniu sa s telom – predchádza smrteľný zápas, aj duchovné umieranie – lúčenie sa duše so svetom – sprevádza úzkosť, ktorá sa u niektorých osôb skutočne rovná boju na život a na smrť. Takýmto spôsobom trpela i Margita. Osobitnú útechu a posilu jej dodala sviatosť birmovania. Tú prijala až ako dvadsaťdvaročná, v roku 1669, pretože do oblasti, kde žila, biskup skôr nezavítal.

Pán ju tešil a povzbudzoval aj inými spôsobmi. Raz, keď žasla nad tým, že mnohé jej chyby a nevernosti od nej Spasiteľa nevzdialili, počula jeho slová: „Chcem z teba utvoriť nástroj svojej lásky a svojho zmilovania.“ Inokedy jej povedal: „Vyvolil som si ťa za svoju nevestu: sľúbili sme si vernosť, keď si sa zaviazala, že zachováš čistotu. Chcel som, aby si ten sľub zložila skôr, ako by svet mohol mať vplyv na tvoje srdce, aby zostalo čisté a nepoškvrnené pozemskými náklonnosťami. Preto som tvojej vôli odobral akúkoľvek zlobu, ktorá by mohla tvoje srdce skaziť. Potom som ťa odovzdal pod ochranu svojej najsvätejšej Matky, aby ťa vyformovala pre moje úmysly.“

No ani nepriateľ spásy ju neopúšťal. Ustavične jej našepkával: „Ty úbohé, biedne stvorenie! Ty chceš byť rehoľnicou? Vysmejú sa ti, nevytrváš a aké to bude zahanbenie, keď budeš musieť odložiť rehoľné rúcho a odísť z kláštora! Kde sa potom

ukryješ?“ Margita naozaj nevedela, ako sa rozhodnúť. Odpoveď dostala od Pána.

Spomína: „Myslím, že to bolo po svätom prijímaní, keď mi Ježiš dal spoznať, že on je tým najkrajším, najbohatším, najmocnejším a najdokonalejším ženíchom. Vyčítal mi, ako len môžem myslieť na to, že by som dala prednosť inému, keď som s ním už tak dlho zasnúbená. ‚Nezabudni,‘ hovoril mi, ‚ak mi spôsobíš túto potupu, navždy ťa opustím. Ak mi však zostaneš vernou, budem vždy s tebou a pomôžem ti premôcť všetkých nepriateľov. Odpúšťam ti, pretože ma stále nepoznáš. Ak mi zachováš vernosť, zjavím ti seba samého.“

To Margitu presvedčilo a o jej povolání bolo rozhodnuté. Stala sa zajatkyňou Božej lásky. Nevedela však, ktorú rehoľu si vybrať. Doma dostala súhlas vstúpiť k uršulínkam v Mâcon, pretože v tom kláštore bola aj jej príbuzná. Tajomný vnútorný hlas ju však nabádal: „Nie tam, chcem ťa mať u *Svätej Márie*.“³

Keď pri istej príležitosti uvidela obraz svätého Františka Saleského, mala pocit, akoby na ňu veľký biskup láskavo hľadel a nazýval ju svojou dcérou. Odvtedy nepochybovala, že ju čoskoro prijme pod otcovskú ochranu. Ešte predtým ju však čakalo veľa utrpenia. Jej matka ťažko ochorela. Príbuzní sa všetkými spôsobmi snažili dosiahnuť, aby Margitu odvrátili od úmyslu vstúpiť do kláštora. Tvrdili, že tým zaviní matkinu smrť.

V tejto novej skúške bol ukrižovaný Spasiteľ Margitiným učiteľom a vzorom. V jeho škole sa tak dobre naučila poro-

³ „*Svätá Mária*“ boli v tej dobe nazývané všetky kláštory *Navštívenia Panny Márie*, založené svätým Františkom Saleským.

zumieť utrpeniu, že neraz, uchvátená nadprirodzenými skutočnosťami, pokľakla pred kríž a volala: „Milovaný Vykupiteľ, aká by som bola šťastná, keby si do mňa vtláčil obraz svojho utrpenia!“ Kardinál Perraud o tejto modlitbe neskôr povedal: „Je síce kratučká, no patrí k najkrajším a najveľkodušnejším povzdychom, aké kedy ľudská duša vyslala k Bohu.“

Keď takto predniesla Pánovi prosbu, aby sa mu smela stať podobnou, odvetil jej: „Presne toto je mojím zámerom, ak mi nebudeš odporovať, ale budeš so mnou spolupracovať.“

Margita vždy odovzdávala svoju dušu Božiemu vedeniu. Jej najväčším potešením bolo prijímať Kristovo telo, bolo jej to však dovolené len zriedka. Večer pred svätým prijímaním bývala taká pohrúžená do Pána, že len ťažko dokázala rozprávať. V deň svätého prijímania nemohla jesť ani piť a pre útechu a vnútorný pokoj, ktoré v nej zavládli, nepočula ani nevidela. Ak to bolo možné, zotrvala v ústraní, učiac sa láske k svojmu ženíchovi. Pán ju totiž žiadal, aby mu lásku odplácala láskou.

„Cítila som však,“ hovorí, „že to nedokážem, kým sa ne naučím vnútornej modlitbe. Vedela som o nej len to, čo ma naučil môj božský Učiteľ: aby som sa odovzdala jeho svätým napomenutiam a kedykoľvek budem môcť, uchýľovala sa do ústrania. Ale na to som mala len málo príležitostí.“

Medzitým bolo Margitino vrúcne pranie vstúpiť do kláštora opäť na nejaký čas odložené. Až napokon istý z rehoľných synov svätého Františka dôrazne upozornil jej brata Chryzostoma, aby svoju sestru nedržal vo svete, pretože jej povolanie do kláštora je zrejmé. Potom už Chryzostom sestre prekážky nekládol. Všetci by však boli radi, keby sa stala uršulínkou.

Margita hľadala útočisko v modlitbe a v slzách prosievala najsvätejšiu Pannu o pomoc. Matka milosrdenstva ju láskavo potešovala: „Neboj sa, staneš sa mojou dcérou a ja ti vždy budem dobrou matkou.“

Krátko nato dostala povolenie, aby vstúpila do niektorého z kláštorov *Navštívenia Panny Márie*. Keď jej vymenovávali rôzne domy spomínaného rádu, žiadny sa jej nezdal byť tým, v ktorom by jej Pán pripravil miesto. Keď však počula zmienku o Paray-le-Monial, jej srdce sa naplnilo radosťou a ihneď súhlasila.

Na svojej ceste, predtým, ako sa dostala do cieľa, musela prekonať mnoho prekážok. Statočne však bojovala a opakovala si: „Alebo zomrieť, alebo zvíťaziť!“

Keď neskôr vstúpila do uvítacej miestnosti saleziánok v Paray⁴, zachytila vnútorný hlas: „Tu ťa chcem mať.“ Potešila sa a poprosila svojho brata, ktorý ju sprevádzal, aby rýchlo vybavil všetky náležitosti tak, aby do tohto kláštora mohla vstúpiť čo najskôr. O týchto dňoch napísala: „Cítila som sa, akoby som začala nový život, taká som bola spokojná a šťastná. Moja radosť sa i navonok prejavovala toľkou živosťou, že tí, ktorí nevedeli, čo sa stalo, posmešne hovorievali: ‚Len sa pozrite, tá je už určite povolaná do rehole!‘ Obliekala a zdobila som sa totiž krajšie a túžila som po zábave viac než kedykoľvek predtým od radosti, že už úplne patrím svojmu najvyššiemu dobru.“

Tieto slová zrejme nečítali tí, ktorí Margitu vykresľujú ako smutnú a do seba uzavretú bytosť. Uvedené riadky s jednoduchosťou a prirodzenosťou svedčia o jej povahe. O nejakom ná-

⁴ Bolo to pravdepodobne 25. mája 1671.

silnom odchode na miesto obetovania sa nemôže byť ani reč: Pánova vyvolená sa ponáhľa radostne a s ochotou ako na nejakú slávnosť. Jej mladistvá tvár žiari nadpozemským šťastím a zreteľne hlása, že obeta pre ňu nie je utrpením, ale radosťou.

Po návšteve v Paray sa ešte vrátila domov dokončiť rôzne prípravy. Závet, ktorý v tom čase napísala, je uložený v Charrolles. Kláštor v Paray-le-Monial vlastní notárom overený opis z 18. júla 1692.

V deň rozlúčky so svetom Margita nevyronila ani slzu. V životopise píše, že sa cítila ako otrokyňa vyslobodená z väzenia a zbavená pút, aby mohla vojsť do ženíchovho domu. Tam bude žiť v jeho prítomnosti, obklopená jeho majetkom a láskou.

Priznáva však, že v sobotu 20. júna 1671, keď vstúpila do kláštora, zakúsila také obrovske úzkosti ako nikdy predtým. No Pán roztrhol väzenský šat jej duše a zaodial ju rúchom radosti. Vtedy nadšene zvolala: „Toto je miesto, kde ma chce mať Boh!“ Od začiatku bola presvedčená, že kláštor *Svätej Márie* je posvätným miestom, a všetci, čo v ňom bývajú, musia byť svätí. Pochopila, že sa tu musí usilovať o svoju svätosť tým, že sa úplne, bez výhrad a nehladiac na námahu odovzdá Pánovi.

Duša, ktorá takto vníma rehoľný život, naň určite bude spôsobilá. Jej zmyšľanie svedčí o tom, že ju pripravoval sám Duch Svätý.